

պէտ ժողովուրդին աշխատեց-
թեամբով դարձով սակայն առե-
լի իր յորդորներով է որ մի քանի
տարի առաջ գիւղը բերել տուաւ
Զաթի-ձորի ջուրն՝ հինգ քիւմե-
զըր հեռավորութենէ, որուն նը-
կարագրութիւնն առնելն ըրած է
ընթացիկ ժողովուրդի մէջ և զայն
մէջ և որով ջուրի սովն մը ազա-
տեց մեզ և հեծ բազմիք մը շինած
է, որ առաջին տարիները 15-20
հազար և 35-40 հազար շուրջ
եկամուտ կը բերէր և պարտե-
ման հետեւ անոնք անհետացան
հազար ազգի վերաբերեալ եկե-
ղեցւոյ կից պարտաւ գետին վրա
բարձրացուց շէնք մը որ հիմակ
իւր ընտելարան 250 շաւի պղտիկ
տղարներու յատկապէս է. այս
անգամ ձեռնարկեց ճամբու մը
շինութեան:

Մեծ-Նոր գիւղը Նիկիոյ քաղա-
նազ ու պատմական լճակին արեւ-
մտեան հիւսիսային կողմը գրե-
թէ վեց քիւմեզը հեռի բլուրի
մը կողմէ վրայ հաստատուած գիւ-
ղաբնակարան մէջ Նշանաւոր է իւր
աւանդական լճակով մը որ
աւելցած է ուղի (ուղի և անոր մի
տեսակը) Պօլսոյ, Եսկիւքէի, Եւ-
նիքէի հարաւային լճակէն ազատ ա-
նուշխմ հասարակութեան և հազար
այգեկութիւն կ'սկսի և հաս Պօլսո-
յի կառավարման վարչական կեդ-
րան օրհնեալ պաշտօնակից ժո-
ղովրդեան հասցնելու: Բայց եր-
կար չի տեսնուիր այս երկրակ-
առաւելք երբ ձմեռն նախակարգ-
պետ անձրեւներ տեղայ սկսին,
որովհետեւ ուղիներն անձրեւէն
յետոյ սոսկալի ցեխակոյտի մը կը
փոխուին: Հակառակ իր արտածած
մեծաքանակ բերքերուն, ինչպէս
խոյնակը, ձիթակալը, պու-
րակալը և բնականօրէն ճամբաներու
անկախութեան պատճառաւ ձը-
մեռն երեւմտեան ալ, ինչպէս
այս տարի, դուրսեւ հետ հա-
զարակցութենէ մը զրկուի Մեծ-
Նոր Գիւղը: Զգե՛նք ժողովրդեան
կրօնականութիւնը իր խաղողն և
սուրճի բերքը: Համար, լճակէն
պտտուած քերթով մէջէն քա-
ղաքը համարներ կը շինէ շնայեով
մասնատրեւորութեան փոխարէն
նախաձեռնութեան քերթով շին-
ութեան:

Մեծ-Նոր Գիւղը այս անգամ
գալուստի կ'առնէ առաւել խնդիրն,
և քաղաքի մը մէջ մի հանելով
շինութեան ճամբաները առաւել
թիւններն, յորդորեց ժողովուրդն
որ միաբանութեամբ գէթ գլխա-
ւոր ճամբաներէն մի շինէ: Ժո-
ղովուրդն երեսնամեջ գործի սկսաւ
Արագածն ազգայնորէն ունենալով:
Այս երկրաշարժն ոչ երկրաշարժ
կան գործիքներ ճամբուն հարթու-
թեան և ուղղութեան համար,
Գիւղացիներ իր խնդրն ու բան
որովորէն գործածեց և հինգ
առաւել մէջ հարկած մը (թէ մի-
եկն) լիցուց: Քարն ու աւաղի,
այն քիչ մը դժուար էր, բայց շա-
բաթ մը միջոյնով, այս երկրեց
կենդանիներով քար, կիներ իրենց
շաւիկներով աւաղ կրեցին իւր
ճուղին վրայ փոխելու համար:
Միակէս ժողովուրդն հեռացնուի կը
թուլնար, ախարարներ թիւն
հետզհետէ կը նստազեր, և ճամ-
բուն կիսապիտան երկրի հա-
մար: Բայց քիչ մը անց

ւանական կը դառնար: Եւ ինչ հար-
կու մէջը տեղ մնացած էր շին-
ութիւնը: Աստուածածնայ կիրակի
իւրուն Սրբազանը տաք յորդոր մը
կարգաւէ յետոյ, լճակին ալ ի-
րիկունէ պտտեցաւ և հրաւիրեց
ժողովուրդը վերջին ճիգ մ'ընել
և ճամբան լիցնել: Բայց գործ-
նականապէս տեսնուեց համարեալ
ոյժերու գործած հրաշքը: Մու-
թիւն իւրեւն երկրեցիկէն ելան,
կիներն իրենց աւաղ կրեցին խուր
ձերն ու տեսնուեց տակ, այսինքն
ձիւները շաւիկով գունդ գունդ
ճամբան կը դիմէին: Ժամը 12 չե-
ղած, գիւղին մէջ բաց ի հրաւիր-
ներէն մարդ չէր մնացած, երկու
տարեկանէն մինչեւ 20 տարեկանը
ճամբան երթալու փութացած էին
ինչպէս նաեւ տեղւոյ ջապըթա
Հաճի Էֆ. և ոստիկան ճէմալ ա-
ղա: Երկրագործներու բոլոր որա-
յակիր կառքերն ու թափարի ու-
ղիւր, գիւղին մէջ գտնուած բո-
լոր բնակարանները կենդանիներն
ալ հոն էին: Վեց հազար Հայոց մէջ
երկուսն ալ ճամբան դառնալով ու հա-
սակէ բազմութիւնը ճամբուն եր-
կանքը դարձած էր: Նահապե-
տական թմբուկն ու սրբիկը,
տիկ ու ազգային և չաղըն, կա-
տարեալ քիչ ժամանակ անհետ
գիւղ մը: Քարի բեռներու անընդ-
հատ պարպուելու անկանոն աղ-
մուկը, ջրկրներու ջրուր ջուրը
պտտացող սուր ձայները, մեծերու
և ջրի նախը, աղաք մը աղաղակե-
րէն ճամբանը կրող շարքալ կրեւոր
անընդհատ ու կանոնաւոր երթե-
ւեկն, ուղեւորութիւն կը ընդ-
նէին աշխատողներուն: Միւս կող-
մէ Սրբազանը չորս ժամ շար աղ-
բուրի մը վրատակին վրայ կեցած
էր: Երբ ժամը 12-ը անցաւ, ժողով-
րդէն շատ մը շարքալ անընդ-
հատ և կանոնաւոր: Միւս վերին
աստիճանի ուղեւորութեան մէջ
առանց զգալի ըլլալու արեւն հո-
րիզոնին մօտեցաւ և ժամը 11 էր
երբ վերջին քարը դրուեցաւ և
աւաղի վերջին պարկը պարպուե-
ցաւ: Միւս օրը 700 մէջը տեղ քար
ու աւաղ բռնուած և ճամբան լը-
մընցած էր: Սրբազանը իր սիրտն
օրհնութենէ մը յետոյ որու ժողո-
վուրդը պատմականեց որաւը
քոստ ժախհարութիւններով,
ճամբանի հաւաք և ամէն մարդ
թէ և յորդորէ բայց լաւ գործ մը
գլուխ հստած ըլլալու լաւ ապա-
ւորութեան տեղի ամէն ինչ մոռ-
ցած՝ այն գիւղը խորունկ և անոյ
քուն մը քաղեց:

Մ. Ռ.

Իզմիտ Առաջնորդու Գեր. Ստե-
փանդոս Սրբազանը շուրջ շա-
բաթ հազար (3000) ոսկու գին
կը կտրեն, Սրբազան Հօր շնորհիւ
է այս պատիւ հրապարակաւ երախ-
տալիսութիւն կը յայտնեն: Սա-
կայն շատ ցուալի է ըսել թէ կը
թափանցի գործը գետ երեսի վրայ
կը մնայ: Բայց մ'ալ անոր համար
աշխատէր:

միւր թարիւղեմէն է պէտք զա-
յա սեզա տըր. զիրա մէտէնի
եթ չոգ թալի նաղարընտան պա-
ղընդընտա պիր մահէլտէ եօլար
եարմաղ վէ սու կէթ իրմէր գատար
պիւրիւք ֆաղիլէթ օլմաղ եօլ եար
մաղ վէ եարմաղ օնա սէպէպ օլմաղ
պիւրիւք պիր հիսապ, պիւրիւք պիր
երկէր վէ պիւրիւք պիր ֆէթալէթ
ալէմալէթի տիւլէք արի: Անապա
Մաշեղ վարդապետ պու մէթու-
պու օգուտուղունա գալպիտէ
պիր մահէլտէլ վէ պիր նէտա
մէթ էսէրի հիսա իտէնէք մի տիր:
եօգսա մէթըր եօլ եարմաղ լը-
ֆաղիլէթին նաղ ու պէտանէ
հիմմէթ իտէն Մ. Տ. Նամ գաթըն
իւպու մէթուպու նիհալէթինալ
իւպաղ իմ տիկի պիր ճէհալէթ կիպի
քէնտի ճէհալէթինալ իւրար պիր
վարթական Գործա պաղմաթոր տէ
եր երէն պաղմաթա մը տըր: պիգ
իւպաթընա գատար օլարաղ իտ-
տիա իտէպիլիլիք քի: միլլէթիմի-
ղին շու չիմտիլի սէֆիլ հալինի
պիրիլիս սէպէպի, մէթըր ու-
ղէթլէթի վաղ վէ էպէր իտէնլէթ
օլմաղար տըր: զիրա անլէրին
անլաղարըն օլմաղական Գործ
էսապէն սրբ քարը լը-ֆաղիլէթ
իւպաթ լէթ օլմաղտա տըր:

ԳԵՂԵՑԻԿ ԽՕՍԲԵՐ

ԵՒ

ՕԳՏԱԿԱՐ ՄՏԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

— Իմաստուն և խոհեմ մարդիկ
ուրիշներուն հասած փորձանքնե-
րէն և վտանգներէն դառ կառ-
նեն, կը խրատուին և կ'զգուշա-
նան: Իսկ յիմար և անխոհեմ մար-
դիկ՝ ընենց գլուխը եկած փոր-
ձանքներով ալ չեն խելամոր:

— Առաքինութեան դիմակին
տակ ինչ սոսկալի մոլութիւններ
կը գործուին և որքան ինքնասէր
վատեր կան, որ Աղգապէր ա-
նունով կը հռչակուին:

— Կը ցաւենք, կը գրգռուինք
և կը գանգատինք մեր ուրիշնե-
րէն քաջածուս վրայ: Բայց ի՞նչ
չու չենք մտածեր թէ՛ ուրիշներ
ինչեր կը քաշեն մեր ձեռքէն:

— Շատախոսութենէ հեռու կը
ցէք, ձեր խօսակցութիւնը թող
ըլլայ կարճ և ամփոփ:

— Խորտակուի նաւու, ամէն
հոգի հակառակ է:

— Բնաւ մի խօսիր աշխարհի
խօսքեր, որ փաստակար ըլլան քեզ
և այլոց:

— Մտիկ ըրէ ուրիշներուն կար-
ծեաց, բայց ասով մի հրաժարիր
քուկիլէք, այլ օգտակարագոյն
դասածը կատարէ:

— Ճշմարիտ գիտունը անկա է,
որ ամէն մարդէ կը սովորի:

— Երբ որ միտակ ըլլաս՝ պա-
կասութիւններդ մտածէ, իսկ ըն-
կերութեան մէջ՝ ուրիշներունը
մոռցիր:

— Եթէ կուզես որ ոչ ոք գիտ-
նալ ըրածդ՝ մի ընեն զայն:

— Եթէ խօսակցութիւնը ժա-
մանակի յարմար չէ, բառ մը իսկ
արտասանելն աւելորդ է:

— Այն բանը, որ մէկը չի փա-
փաքիր իրեն համար՝ թող չընէ
ուրիշներուն:

— Լուութիւն՝ խոհեմութիւն և,
խոհեմութիւն՝ գիտութիւն:

— Առաքինի մարդը չի շփոթիր՝
ոչ գովասանքներէ և ոչ յանդի-
մանութիւններէ:

— Առ հասարակ-բայց ոչ միտ
— Կօքառիք՝ եթէ սովորեք դէպ-
քերու, խօսքերու և վարմունքնե-
րու բարեմիտ մեկնութիւն ապ:

— Չընե՛ք լաւ բան է, բայց
զղջալու բաներէն զգուշանալն է
լաւագոյն:

— Պղտիկ անհամբերութիւնն
իսկ կարող է խռովութեանց պատ-
ճառ ըլլալ:

— Բոլոր շարժումներէն ըս-
կիզըր դատարկութիւնն է:

— Մեծ հոգւոյ նշան է զթալ
թշնամուր վրայ՝ տնոր թշուա
առնութեան առն:

— Մարդուն համար ամենէն
փաստակար սուրն է ցանկութիւնը:

— Մեծագոյն շարժերը լեղ-
ուէն յառաջ եկած են:

— Մեծ խոհեմութիւն է տես-
նել բանի մը սկիզբէն տնոր կա-
տարածը:

— Գործելու առաջ մտածէ և
բան մը մի՛ սկսիր առանց աղէկ
քննելու պարագաները:

— Եղբար մը՝ որ իր եղբորը
փեսայով իրեն գիւրդութիւնը կը
փնտռէ՝ ոչ եղբար է և ոչ ազ-
գական: Եպպա ինչ է... մը
տածեցէք:

— Բարեկամութեան առաջին
կանոնն է պիտանի ըլլալ:

— Քիչ և ազգու խօսք՝ կա-
տարեալ իմաստութեան նշան է:

— Համբերութեամբ կը հասնի
մարդ՝ իւր խորհրդոց նպատակին:

— Աւելի լաւ է մարդ երբեք
նպատակ չունենալ, քան թէ սը-
խալ և փաստակար նպատակներու
ծառայել:

— Թէ որ հիմա աչքիդ հաճո-
յականը կը գնես, շատ չանցնիր
քեզի հարկաւոր եղածը կը ծախես:

— Ժամանակը ստակի պէս է,
մի կորսնցնիր զայն:

— Կուզես մարդկանց հետ խա-
ղաղութիւն ունենալ... մի՛ վի-
ճեր հետերին այն բարեմասնու-
թեանց վրայ՝ որոնցով կը պարծին:

— Մարդ ամէն բանէ կը ձանձ-
րանայ, բաց ի աշխատանքէ:

— Անհոգ և անտարբեր երի-
տասարդութեան վերջը՝ կարօտ
ծերութիւնն է:

— Պատուէ քու հայրդ՝ ծերու
մը վրայ, աղու մը վրայ սիւրէ գա-
ւակդ, կնկան մը վրայ աղիկդ,
մարդու մը վրայ՝ զԱստուած՝ կամ
թէ որ աւելի լուր կուզես՝ զքեզ
ինքդ:

— Սիրով կուզէի այս երկու բա-
ներու, մէջ բովանդակել բոլոր
պարտքերը և տալ և ներել:

— Փախիր ներկայ հաճութեն՝ ե-
թէ ապագայ չարիք մը քեզի կըր-
նայ հասցնել:

— Կեղծ բարեկամները արեւու
ժամացոյցի շուքին կը նմանին, երբ
օդը պայծառ է կը տեսնուի, երբ
ամպոտ է կը ծածկուի:

— Լաւ մարդկանց մեծ նշանը
պարագայ չի կենալն է:

— Ով որ իր ատենը օգտակար
բանի մը չանցնէ՝ անարժան է
կենաց:

Հաւաքեց

Ռ. Ս. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ

Ս. Երուսաղէմ: